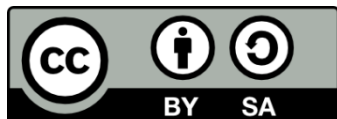

Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση: Ζητήματα Οργάνωσης και Σχεδιασμού Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων με Στόχο την Ανάπτυξη και Βελτίωση των Δεξιοτήτων του Ανθρώπινου Δυναμικού

Ενότητα 10: Σκοποί και Στόχοι των Προγραμμάτων

Γιώργος Κ. Ζαρίφης

Τμήμα Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Γ. Σχεδιασμός Προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και ο Ρόλος του Εκπαιδευτή.

Στοχοθεσία και μεθόδευση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αξιολόγηση, πιστοποίηση και ζητήματα διασφάλισης ποιότητας.

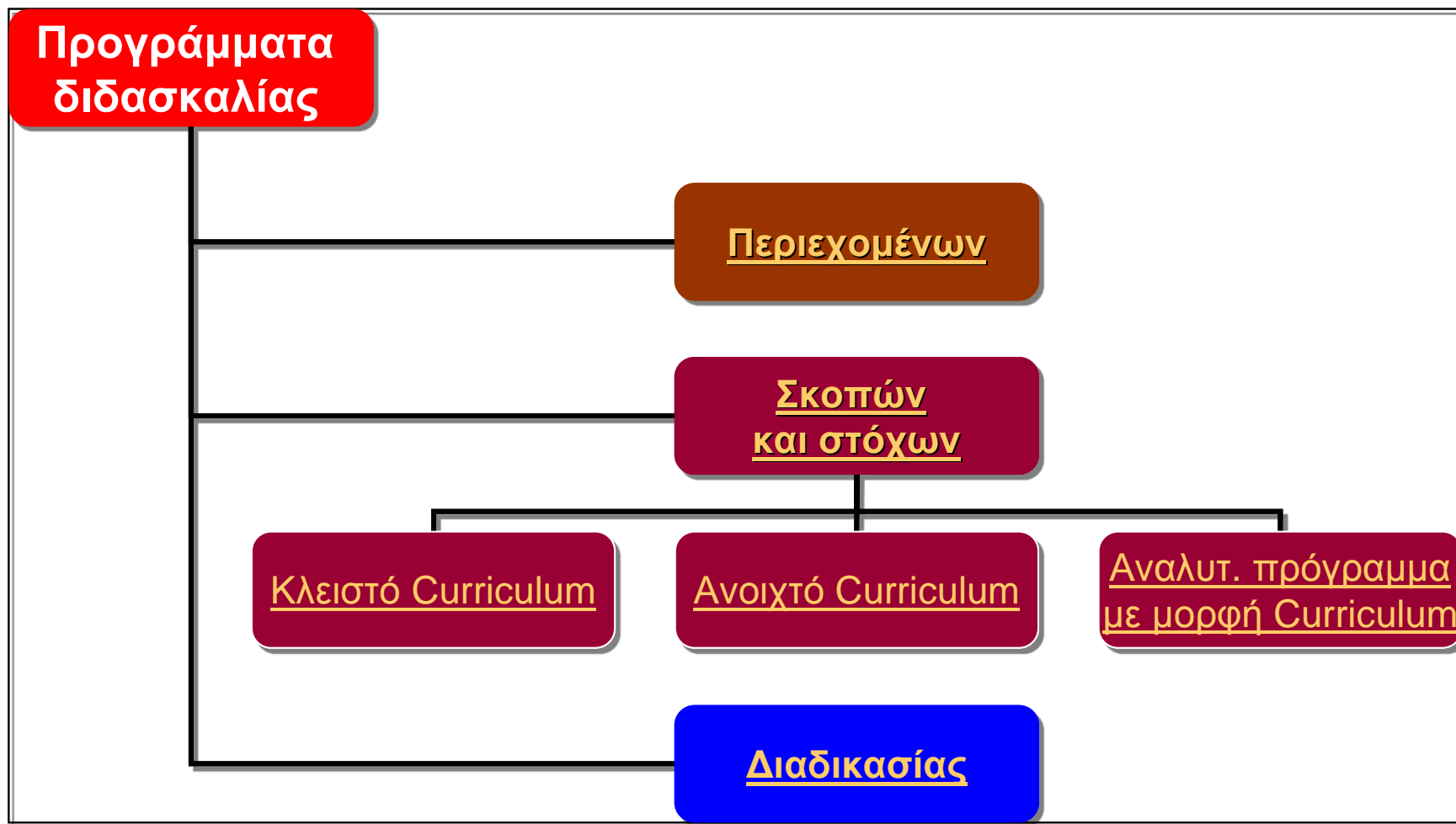
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ 10^ο

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

Είδη στόχων και η χρησιμότητά τους στην οργάνωση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (1/21)

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (2/21)

Είναι γενικώς αποδεκτό πως οι σκοποί είναι φιλοσοφικές προτάσεις με ευρύ περιεχόμενο ενώ οι στόχοι είναι περισσότερο συγκεκριμένοι και με μικρή χρονική διάρκεια.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (3/21)

Υπάρχουν διάφορα επίπεδα στόχων τα οποία περιγράφονται ως εξής:

Συνολικοί στόχοι, είναι αυτοί οι γενικοί στόχοι πίσω από κάθε εκπαιδευτική διαδικασία. Για τον Rogers (1985:79) η εκπαίδευση είναι οργανωμένη μάθηση με συγκεκριμένους στόχους. Οι στόχοι μπορούν να τοποθετηθούν όχι μόνο σε σχέση με το τι επιθυμούν οι εκπαιδευόμενοι αλλά και σε σχέση με το τι εξυπηρετεί τον εκπαιδευτή πολλές φορές.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (4/21)

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (5/21)

Οι **συνολικοί στόχοι** μπορεί να προέρχονται και από τις δύο πλευρές, και είναι οι μακροπρόθεσμοι στόχοι του προγράμματος οι οποίοι διατρέχουν όλο το πρόγραμμα. Αποτελούνται από εκείνα τα γενικά ιδεώδη – όπως καλύτερη ποιότητα ζωής, δικαιότερη κοινωνία, κ.λ.π. - στα οποία στοχεύουμε ακόμη και όταν δεν επιτυγχάνονται ποτέ μέσα σε ένα πρόγραμμα, αλλά μας βοηθούν σε μικρο-κλίμακα να δούμε κατά πόσο έχουν επιτευχθεί από εμάς που συμμετέχουμε (π.χ. γιατί θέλω να συμμετέχω σε πρόγραμμα Συνεχιζόμενης Εκπαίδευσης;).

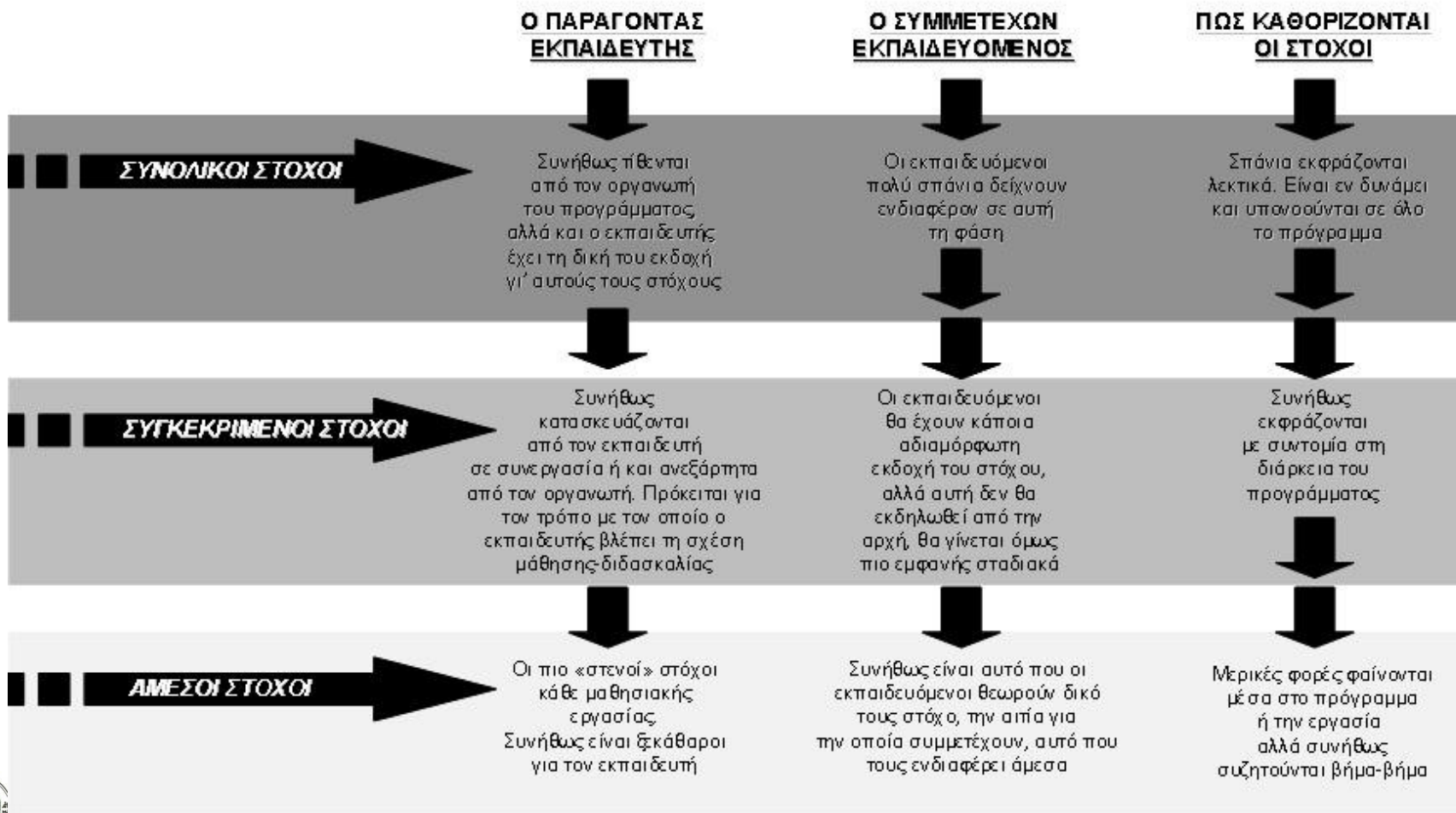
ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (6/21)

Συγκεκριμένοι στόχοι, είναι εκείνοι οι στόχοι που τους θέτουμε συνειδητά για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα (π.χ. Ποιος είναι ο σκοπός αυτού του μέρους της διδασκαλίας;).

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (7/21)

ΕΠΙΠΕΔΑ ΣΤΟΧΩΝ

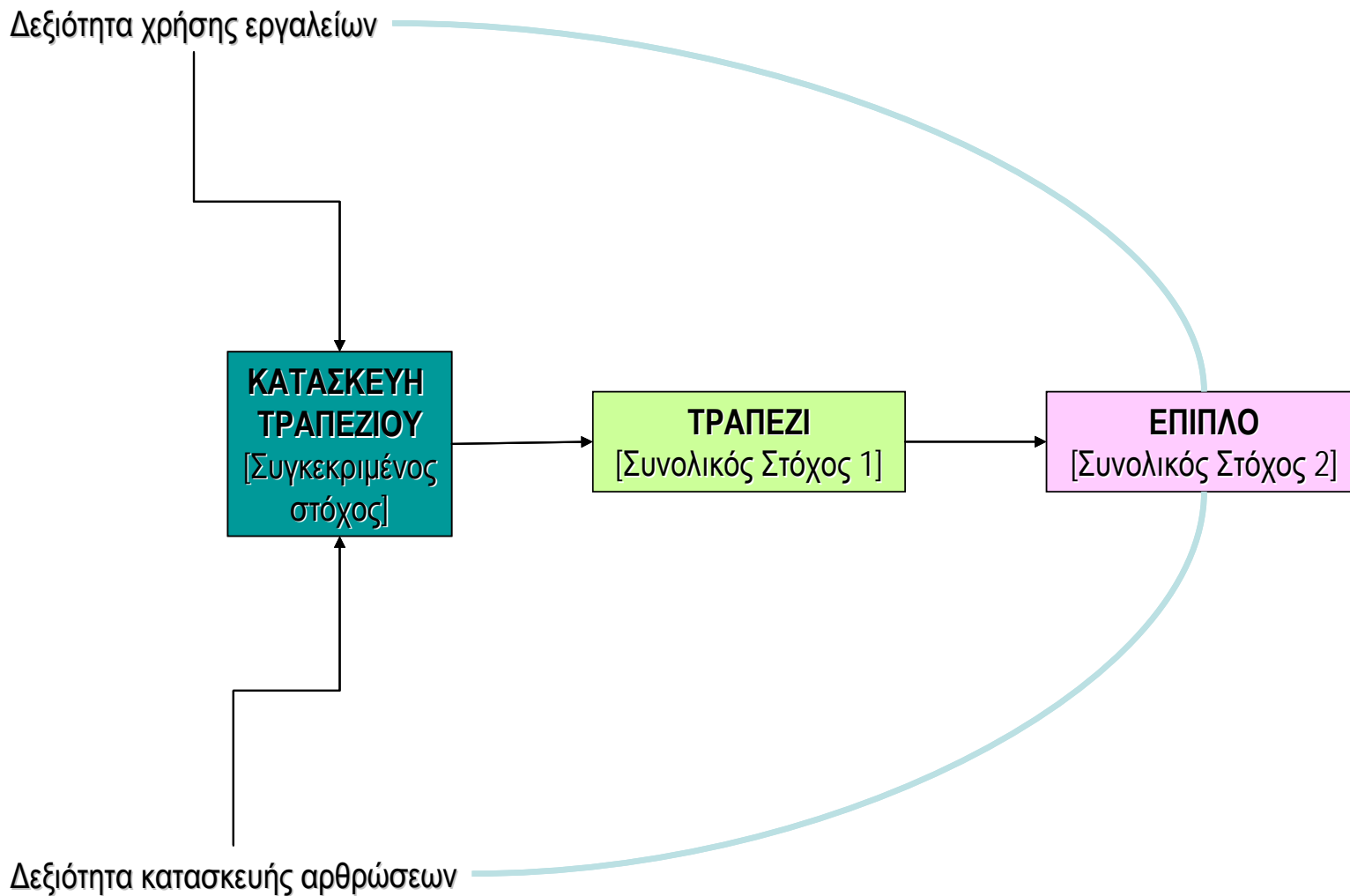

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (8/21)

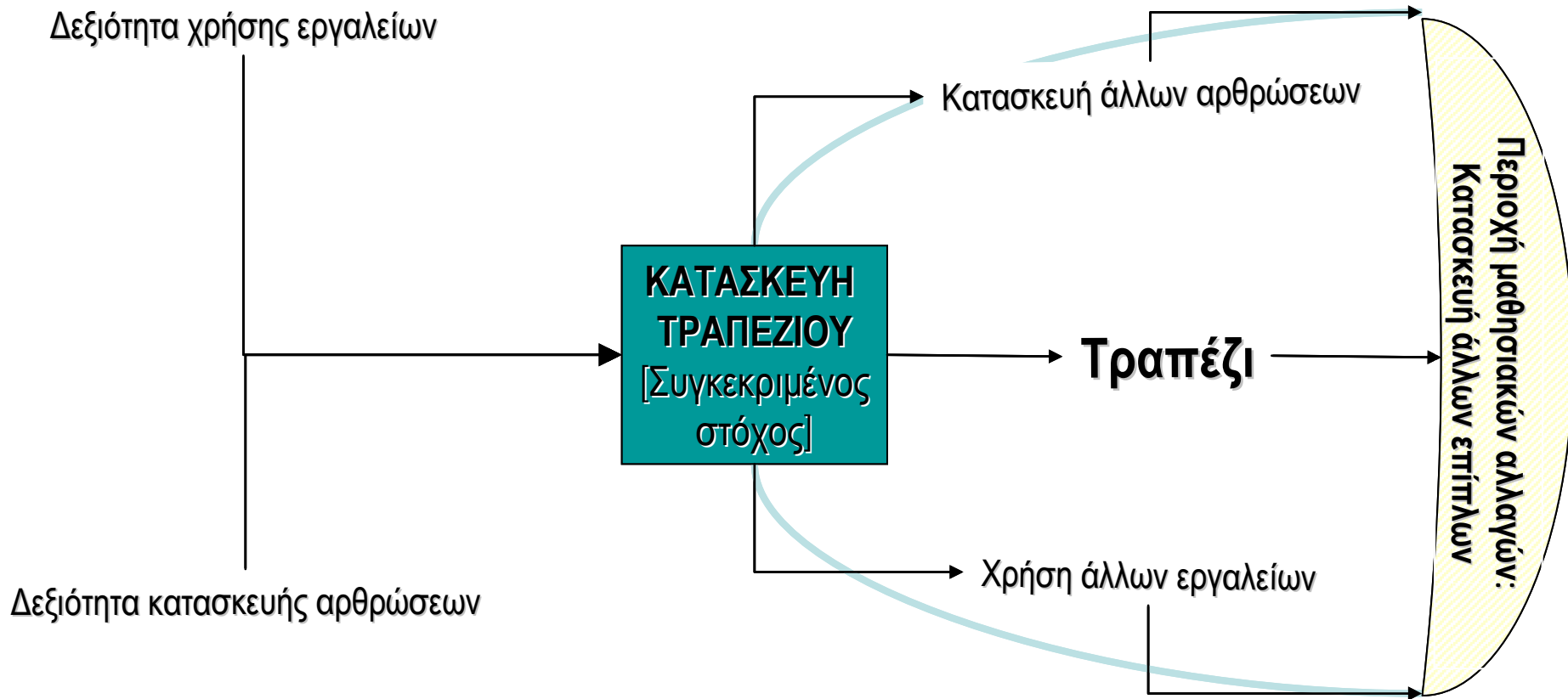
Άμεσοι στόχοι, είναι εκείνοι οι στόχοι τους οποίους θέτουμε προκειμένου να «σπάσουμε» για διευκόλυνση του συγκεκριμένου στόχους σε δραστηριότητες που θα βοηθήσουν την εκπαιδευτική διαδικασία (π.χ. Με ποιο τρόπο μπορώ να βοηθήσω τους εκπαιδευόμενους να επιτύχουν αυτό το συγκεκριμένο στόχο;)

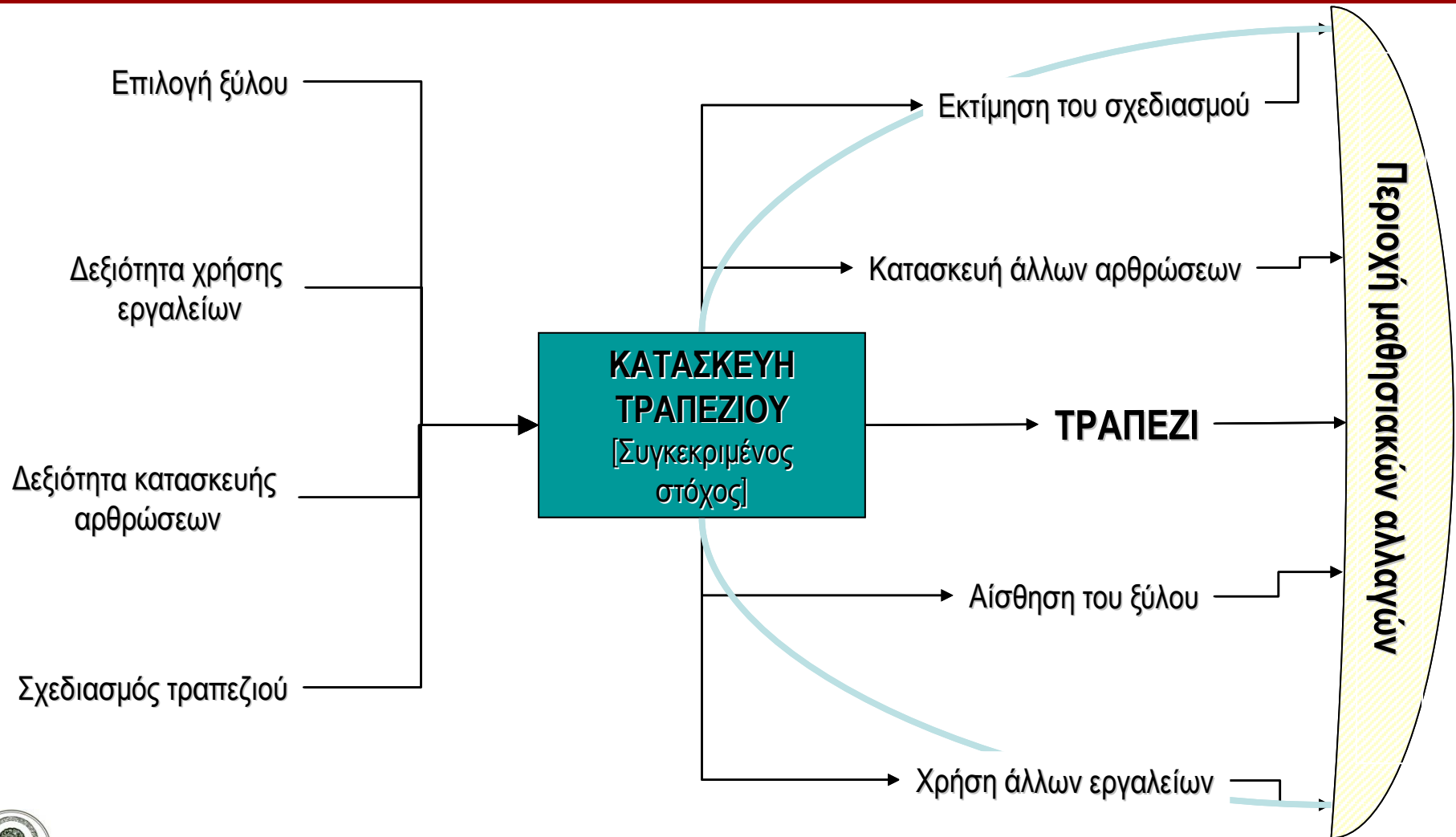
ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (9/21)

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (10/21)

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (11/21)

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (12/21)

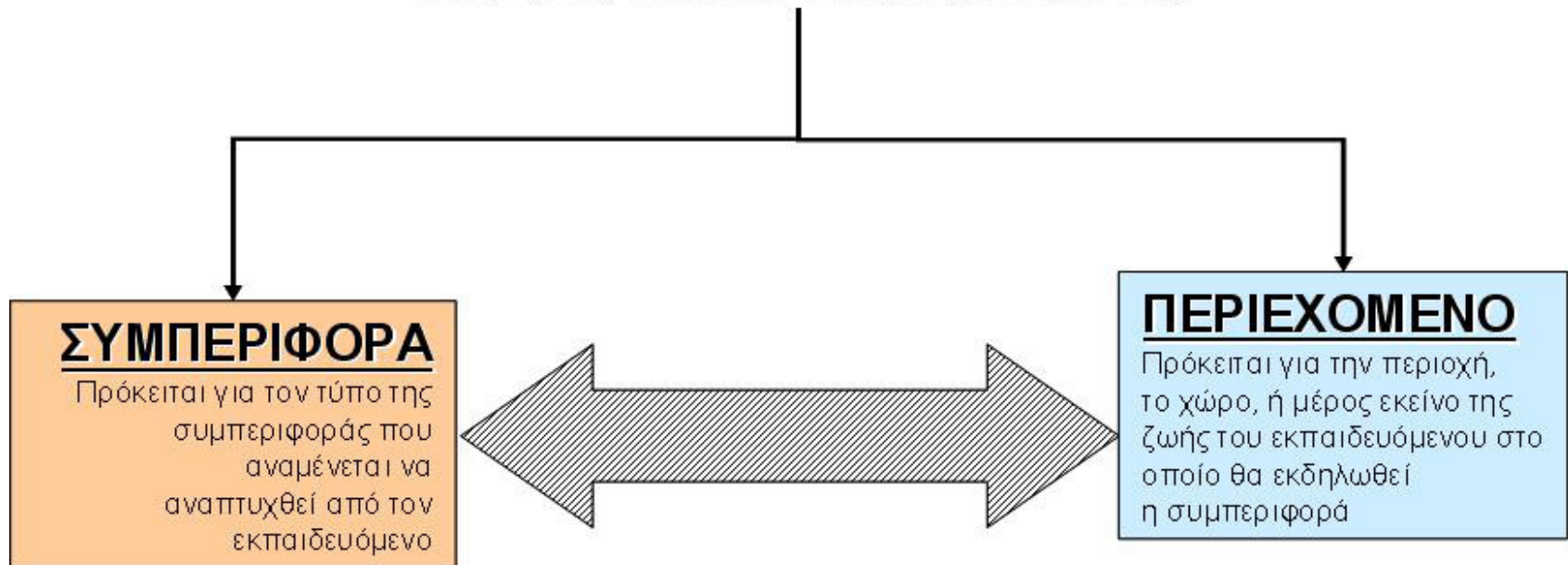
Για τον Eisner υπάρχουν δύο τύποι στόχων: αυτοί που σχετίζονται με τη **συμπεριφορά** (behavioural) και αυτοί που σχετίζονται με την **έκφραση** (expressive). Οι στόχοι γενικώς και σε όλα τα επίπεδα συνοδεύονται τόσο από έκφραση κάποιας συμπεριφοράς όσο και αλλαγές στη συμπεριφορά. Αυτό δεν συμβαίνει με απλό και εύληπτο τρόπο. Αυτό που οφείλει ο εκπαιδευτής να κάνει δεν είναι μόνο να θέσει το τι ελπίζει ή περιμένει να μάθουν οι εκπαιδευόμενοι, αλλά κυρίως το *πλαίσιο* μέσα στο οποίο θα εφαρμοσθεί αυτό το τι στη πράξη καθώς και το επίπεδο, τον **βαθμό** στον οποίο μπορούν να το εφαρμόσουν με επιτυχία.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (13/21)

ΣΤΟΧΟΙ

Για τον Tyler ο διαχωρισμός των στόχων σε γενικούς και ειδικούς δεν εξυπηρετεί σε τίποτα. Ο ίδιος κάνει το δικό του διαχωρισμό, με βάση το σχεδιασμό. Έτσι, επιλέγει δύο μόνο διαστάσεις των στόχων οι οποίες δεν έχουν σχέση με το εύρος τους αλλά με την ποιότητά σχεδιασμού τους

Τυπολογία στόχων κατά Tyler

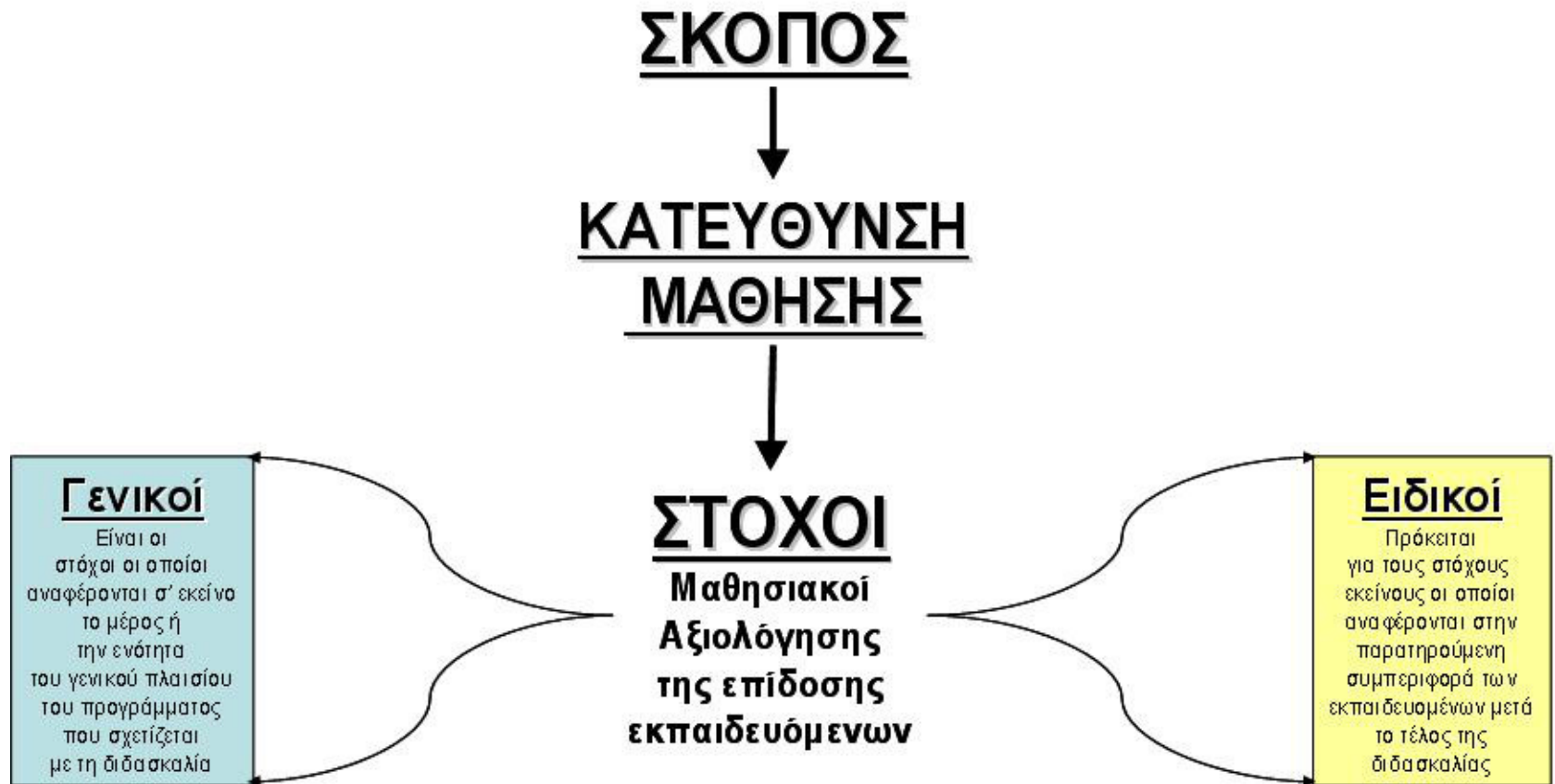

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (14/21)

Για την Rogers (1989:99), ο σκοπός περιγράφει τους ευσεβείς πόθους των εκπαιδευτών για το τι θέλουν από τους εκπαιδευόμενους. Οι στόχοι είναι πιο **συγκεκριμένοι και ακριβείς** τόσο στη σύλληψη όσο και στη σύνταξή τους διότι αναφέρονται στα αποτελέσματα της μαθησιακής διαδικασίας με το να περιγράφουν το τι είναι σε θέση να κάνει ο εκπαιδευόμενος μετά το τέλος του προγράμματος.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (15/21)

Τυπολογία στόχων κατά Curzon

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (16/21)

Η χρήση μαθησιακών στόχων στην πράξη μπορεί να αντιπαρέρχεται σε πολύ μεγάλο βαθμό την παραδοσιακή αντίληψη περί διδασκαλίας. Προϋποθέτει ένα πολύ καλά οργανωμένο σχέδιο δράσης για το οποίο ο εκπαιδευτής είναι άμεσα υπεύθυνος.

Ο σχεδιασμός ενός γενικού πλαισίου στόχων είναι απαραίτητος, ακόμη και στην περίπτωση που δεν υπάρχουν επιμέρους στόχοι. Οι στόχοι οι οποίοι δεν μπορούν ποτέ να έχουν κοινότυπη μορφή, πρέπει να σχεδιαστούν και να κατηγοροποιηθούν με λεπτομέρεια, σχηματικά, με αλληλουχία, περίπου από δύο μέχρι πέντε για κάθε μάθημα.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (17/21)

Ο χρόνος και ο τρόπος με τον οποίο θα χρησιμοποιηθεί είναι πολύ σημαντικός και πρέπει να σχεδιαστεί προσεκτικά. Μία περίοδος 45 λεπτών είναι η ικανή για την επίτευξη των στόχων οι οποίοι χρησιμοποιούνται στο πρόγραμμα. Ο Gagné (1977), υποστηρίζει πως ο σχεδιαστής του προγράμματος, και των στόχων του θα πρέπει να άρει συγκεκριμένες αποφάσεις σχετικά με το γενικό σκοπό του προγράμματος από την αρχή. Θα πρέπει επίσης να αποφασίσει για το εάν το πρόγραμμα θα έχει κάποια ισορροπία σε σχέση με τα αποτελέσματά του και για το εάν οι συγκεκριμένοι στόχοι του προγράμματος ανταποκρίνονται στην διδακτική του προσέγγιση.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (18/21)

Όλες οι αναφορές και τα στοιχεία που αφορούν στην επίδοση των εκπαιδευομένων σε σχέση με τους στόχους πρέπει να κρατούνται.

Οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να πληροφορούνται για το σκοπό και τους στόχους του προγράμματος εκ των προτέρων καθώς και για τον τρόπο καθοδήγησης/διδασκαλίας. Όταν είναι δυνατό να μοιράζονται καταστάσεις με τους στόχους στην αρχή του κάθε μαθήματος γιατί οι στόχοι μπορούν να αποτελέσουν σημεία αναφοράς για τους εκπαιδευόμενους, αλλά και υλικό για έλεγχο της απόδοσής τους από τους ίδιους.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (19/21)

Η διδασκαλία η οποία στηρίζεται στη χρήση στόχων, μπορεί ωστόσο να δημιουργήσει ένα αυστηρό και βαρύ κλίμα στην τάξη διότι αυξάνονται οι ευθύνες και από τις δυο πλευρές. Αυτό μπορεί να δυσκολέψει και τον ίδιο τον εκπαιδευτή στο διδακτικό έργο του. Αυτό το “πρόβλημα”, μπορεί να αμβλυνθεί στο βαθμό που είναι εφικτή η δημιουργία μικρών ομάδων εργασίας για παράδειγμα.

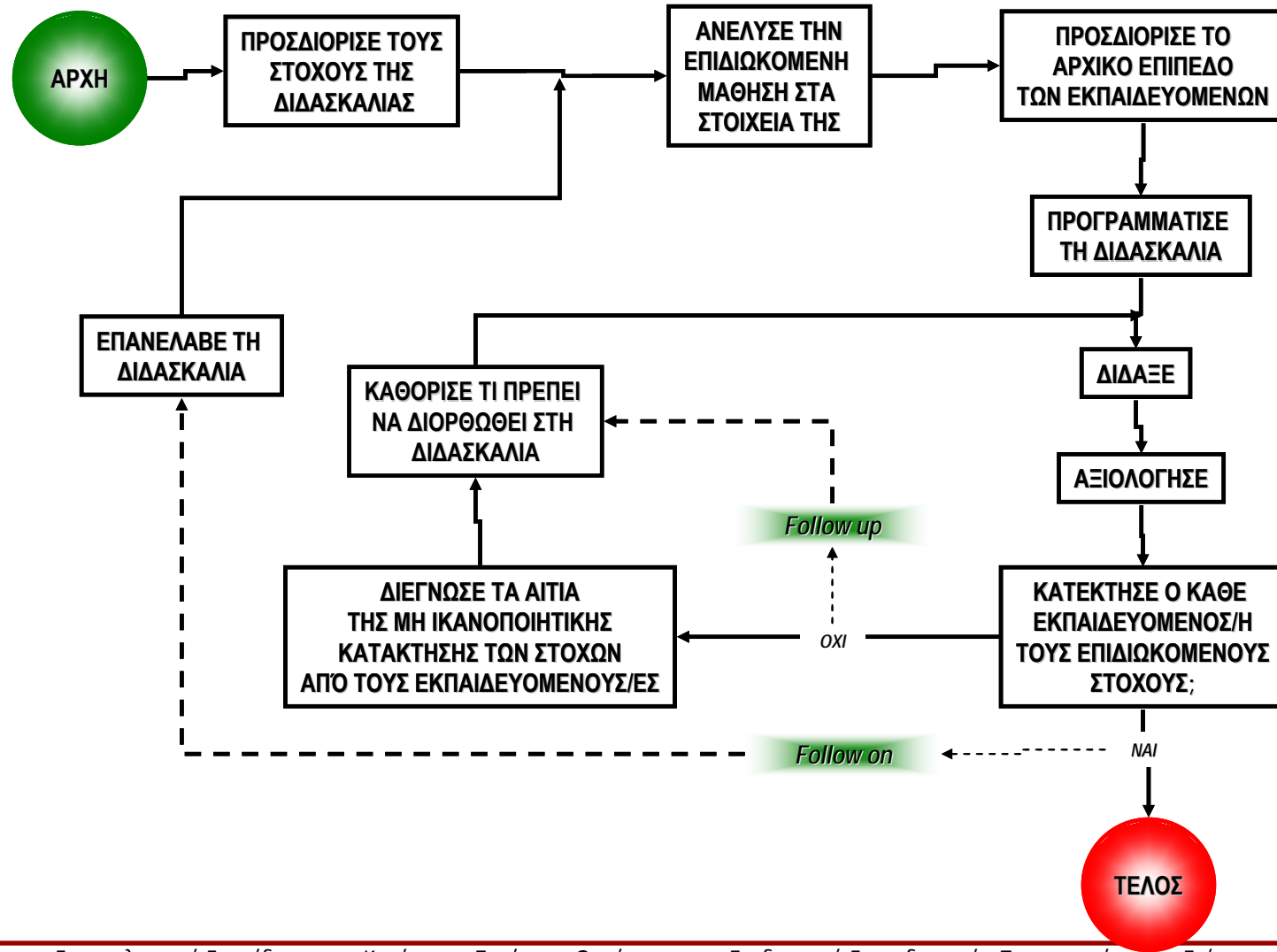
ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (20/21)

Η αποτυχία επίτευξης ενός στόχου δεν θα πρέπει να αντιμετωπισθεί εκατέρωθεν ως καταστροφή ή συνολική αποτυχία του προγράμματος. Ο ισχυρισμός επίσης πως ένας μη επιτευχθείς στόχος ήταν ένας λανθασμένος στόχος από την αρχή και δεν έπρεπε να μπει στο πρόγραμμα, δεν βοηθά ιδιαίτερα.

Ο σχεδιασμός μαθησιακών στόχων θα πρέπει να αντιμετωπιστεί μάλλον ως δείκτης προόδου, ως δίοδος για περισσότερη αναζήτηση, παρά ως τερματικό σημείο.

ΣΚΟΠΟΙ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ (21/21)

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γιώργος Κ. Ζαρίφης.
«Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση: Ζητήματα Οργάνωσης και Σχεδιασμού Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων με Στόχο την Ανάπτυξη και Βελτίωση των Δεξιοτήτων του Ανθρώπινου Δυναμικού. Ενότητα 10. Σκοποί και Στόχοι των Προγραμμάτων». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS176/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

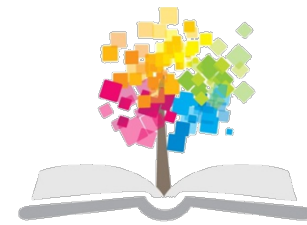
Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

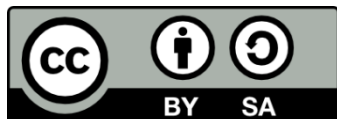
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Χριστίνα Πάσχου
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2013-2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

